

[Nørskov.]

der det uheldige, at den uhyre Prisstigning indtraf, hvorved Anlægsudgifterne kom op i svimlende Højder. Senere er saa den store Biltrafik opstaaet, idet Vejene nu befares af Rutebiler, Fragtbiler og andre Vogne, som alle Vegne har paaført Banerne en stærk Konkurrence, men som især føles af de Baner, hvis Anlægsudgifter har været særlig store.

Viborg Amt er i Henseende til Privatbaneanlæg særlig uheldigt stillet. Ikke mindre end 3 Baner er bygget i den alldyreste Tid, nemlig Viborg—Faarup-Banen, Vest Salling-Banen, og Kellerup—Silkeborg-Banen, og Udgifterne dertil trykker Kommunerne overordentlig haardt. Jeg skal tillade mig at nævne, at to af de Landkommuner, der er interesseret i Viborg—Faarup-Banen, hver har ydet 416 000 Kr. til Anlæg af denne Bane, og jeg vil i denne Forbindelse gerne oplyse, hvilke Udgifter de paagældende Kommuner aarlig har til denne Bane.

Til Renter af de Laan, Kommunerne har maattet optage, anvender den ene Kommune 19 800 Kr., til Afdrag paa Baneanet 13 124 Kr. og til Tilskud til Driften for at dække Banens Driftunderskud 6 698 Kr.; det er i alt 39 622 Kr., denne Kommune maa anvende til Privatbanen af et samlet Budget paa 96 259 Kr. I den anden Kommune, som ogsaa har ydet 416 000 Kr. til Banens Anlæg, stiller det sig saaledes, at til Renter anvendes 19 703 Kr., til Afdrag paa Laanet 13 124 Kr. og til Tilskud til Driften 6 697 Kr.; det er 39 525 Kr., denne Kommune maa anvende af et Budget paa godt 115 000 Kr.

Jeg tror, ærede Medlemmer vil indrømme, at disse Kommuner er overordentlig haardt spændt for. Det er ikke for meget sagt, at disse Kommuner er i en fortvivlet økonomisk Nødstilstand, der jo i de sidste Maaneder er blevet yderligere forstærket paa Grund af det stærke Fald i Priserne paa Landbrugets Eksportvarer og den dermed svigtende Ævne til at bære de overordentlig store og tyngende Byrder.

Enkelte vil maaske sige, at Befolkningen ikke burde have modtaget Statens Hjælp til Bygning af disse Baner; men Forholdet er det, at paa enkelte Egne havde Beboerne over 2 Mil til nærmeste Station, og man kan derfor ikke fortænke dem i, at de ønskede at komme i Besiddelse af de Trafikmidler, man havde paa andre Egne. Da Arbejdet paa disse Baner blev paabegyndt, var der jo heller ingen,

som kunde forudse, at Biltrafikken vilde tage den enorme Udvikling og paaføre Banerne den stærke Konkurrence.

Det er derfor ikke saa underligt, at der fra disse Egne er indsendt flere Andragender til Regering og Rigsdag om Hjælp og Støtte, og da jeg gaar ud fra, at det foreliggende Lovforslag vil blive behandlet i et Udvalg, skal jeg med den højtærede Formands Tilladelse oplæse det sidste Andragende, som er indsendt:

„Til Trafikministeriet.

Det kommunale Udvalg for Vest Salling-Banen, Silkeborg—Rødkærsbro- og Viborg—Faarup-Banerne, samlet til Møde i Viborg den 26. August 1930, udtaler overfor Trafikministeriet og det om Privatbanernes Forhold nedsatte Udvalg, at man maa mene, at Hovedbetingelsen for Privatbanernes økonomiske Fremgang er Sikring mod aarlige Driftunderskud, som skal paaalignes Kommunernes Skatteydere, idet saadan Forøgelse af Skattetrykket anses for at være uretfærdig og vækker Uvillie mod Banerne.

Det er derfor Udvalgets indstændige Henstilling, at Tilslutningsafgiften maa bortfalde, og at Staten overtager en forøget Procentdel af den samlede Anlægs-kapital med Forpligtelse til at tage forholdsmeæssig Del i Banernes mulige Driftunderskud. Et aarligt Tilskud til Forrentning og Amortisation af Kommunernes Andel i Anlægskapitalen anser Udvalget for lige med Statens Overtagelse af flere Aktier i Anlæg.

Udvalget gør opmærksom paa, at vore herværende Anlæg er nye og tidsvarende, men meget kostbare paa Grund af Dyrtid i Anlægsaarene. Derfor maa Kommunerne nu uden egen Skyld bære langt større Byrder til Forrentning og Amortisation end de Privatbanekommuner, hvis Baneanlæg blev gennemført, før Dyrtiden indtraadte. Vi vil desaaarsag finde det meget uretfærdigt, om der ydes disse billigt anlagte Baner Støtte fremfor vore dyrt anlagte, men fuldt moderne Privatbaner.

Lem pr. Brodal, den 27. August 1930.

Kristian Madsen,

Sogneraadsformand, Udvalgets Formand.“

Jeg haaber, at den højtærede Trafikminister og det kommende Udvalg, der nu skal tage Privatbanernes hele Stilling op til Drøftelse, ogsaa vil optage disse Baners fortvivlede Forhold til Overvejelse, saaledes at det maa være muligt at komme dem og derved naturligvis ogsaa de nødstedte